

**28.09.2018**

### **100 річний ювілей НАН України: ода чи реквієм?**

Напередодні славного ювілею – 100-річчя від дня створення НАН України – провідної наукової організації нашої держави, Академія, на жаль, стикається з проблемами, які створюють величезні труднощі для нормального процесу наукового пошуку і досліджень, що також негативно позначається на соціальному становищі як науковців, так і всіх працівників НАН України. Це є наслідком того, що наука не стала одним із пріоритетів в діяльності нинішньої влади, а також через фактичне ігнорування норм Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», зокрема в частині гарантій фінансувати наукову і науково-технічну сферу за рахунок Державного бюджету у обсязі 1,7 % ВВП, починаючи з 2020 р. ([Профспілка працівників НАН України](#)).

У поточному році видатки на науку становлять лише 0,25% ВВП, з них по загальному фонду – 0,19 % і по спеціальному – 0,06 % ВВП.

Проблема, яка не вирішена і сьогодні, фактично була закладена ще у Державному бюджеті 2016 р., коли видатки в цілому зросли порівняно з 2015 р. на 14,2 %, а фінансування НАН України і галузевих академій наук скорочено (по НАН України на 12,2 %).

Результатом такої політики по відношенню до науки стали згубні соціальні наслідки: скорочення працівників, відтік науковців з академічних установ, режим неповної зайнятості.

Наступні два роки фінансування Академії у Державному бюджеті збільшувалось. Проте закрити зазначений розрив (фактично фондом зарплати не було забезпечено один квартал) так і не вдалося через щорічне підвищення розміру мінімальної заробітної плати і ставки першого тарифного розряду. І у поточному році більшість наукових установ працюють неповний робочий тиждень.

Через ці причини середня заробітна плата у НАН України опустилась до ганебно низького рівня – 6700 грн. станом на 01.07.2018 р., що менше не лише середнього показника по промисловості – 8217 грн., але навіть не дотягує до середньої зарплати в Україні в цілому – 7913 грн. Такого співвідношення не було ніколи за всі роки незалежності.

Як розвиваються події навколо проекту Державного бюджету на 2019 р.? Детальні розрахунки показують, що для належного виконання основних програм НАН України за загальним фондом необхідно 5878,8474 млн грн. Відповідно ж до проекту Державного бюджету, внесеного Кабінетом Міністрів у парламент, обсяг видатків для Академії запропоновано у сумі 3827,555 млн грн, або лише 65 % від її бюджетного запиту.

Зважаючи на складну економічну ситуацію в державі, НАН України вважає, що найнеобхідніші мінімальні додаткові потреби по відношенню до показника проекту повинні скласти 988,4726 млн грн, а обсяг фінансування НАН України із загального фонду Державного бюджету у 2019 р. має становити щонайменше 4816,0279 млн грн.

Особливу увагу акцентуємо на необхідності збільшення базового фінансування наукових установ за програмою 6541030 «Фундаментальні дослідження, прикладні наукові і науково-технічні розробки...» на 635,7196 млн грн, оскільки у цій сумі – 502,956 млн грн закладено для забезпечення у повному обсязі заробітної плати згідно з чинним законодавством.

Академія і наша Профспілка вживають всіх необхідних заходів на рівні органів законодавчої і виконавчої влади для фінансового забезпечення у наступному році нормальної діяльності наукових установ та оплати праці. Проте цих зусиль, як свідчить досвід останніх років, часто буває недостатньо. Вони необхідні, але їх потрібно підкріпити і підсилити потужною акцією протесту.

Виходячи з такого розвитку подій, Президія ЦК Профспілки ухвалила рішення про проведення акції протесту у м. Києві 4 жовтня 2018 р. з вимогами до Верховної Ради і Кабінету Міністрів:

1. Розпочати нарешті виконувати норми Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», зокрема ст. 36 і 48.

2. Збільшити фінансування НАН України порівняно з проектом Закону України «Про Державний бюджет України на 2019 рік» по загальному фонду на 988,4726 млн грн, у т. ч. за кодом 6541030 – на 635,7196 млн грн, з них 502,456 млн грн на необхідний фонд оплати праці.

Шановні колеги! Збір учасників акції з 9.30 до 10 години на Майдані Незалежності, звідки почнеться марш під Кабінет Міністрів і Верховну Раду України, де відбудеться мітинг.

Президія ЦК профспілки закликає всіх працівників академічних наукових установ, їх керівників, академіків і член-кореспондентів проявити єдність, усвідомлення нашої відповідальності за долю та майбутнє НАН України і своєю участю в акції протесту продемонструвати рішучу громадянську позицію.

Влада повинна почути голос наукової громади.

Голова Профспілки працівників НАН України А. Широков.